

UCHWAŁA Nr 407 / 8535 / 18
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 13 marca 2018r.

w sprawie przyjęcia protokołu z przebiegu i wyników konsultacji oraz rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych do projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 2096 z późn.zm.) oraz §3 Uchwały Nr 381/8023/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 19 grudnia 2017r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się protokół z przebiegu i wyników konsultacji projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

§ 2

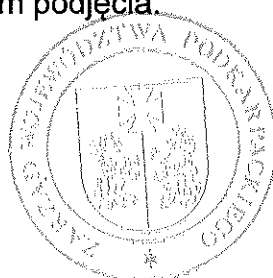
1. Protokół, o którym mowa w §1 stanowi załącznik nr 1.
2. Stanowisko w sprawie rozpatrzenia uwag i wniosków stanowi załącznik nr 2.
3. Załączniki, o których mowa w pkt. 1 i 2 zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie: www.umwp.podkarpackie.pl, w zakładce Środowisko, w zakładce NGO w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie .

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁK WOJEWÓDZTWA

Maria Kurowska

Załącznik nr 1 do uchwały nr 407/8535/18
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 13 marca 2018r.

Protokół

z przebiegów i wyników konsultacji oraz rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zgodnie z uchwałą Nr 388/8144/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 9 stycznia 2018r. prowadzono konsultacje projektu uchwały wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Konsultacje prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011r. Nr 1, poz.2), w związku z art. 5, ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz.1817 ze zm.)

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W okresie wyznaczonym do, tj. od dnia 18.01.2018r. do dnia 16.02.2018r. włącznie, przedmiotowy projekt uchwały dostępny był na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, w zakładce Środowisko i w zakładce NGO w Biuletynie Informacji Publicznej.

Uwagi i wnioski można było składać w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, al. Ł. Ciepelińskiego 4, w Sekretariacie Departamentu Ochrony Środowiska IV piętro, pok. Nr 408, lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: srodowisko@podkarpackie.pl.

W okresie wyznaczonym na konsultacje, tj. od dnia 18.01.2018r. do dnia 16.02.2018r. włącznie, do tut. urzędu wpłynęło pięć pism z uwagami i wnioskami dotyczącymi projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Swoje wnioski i uwagi przestali:

1. W imieniu Fundacji Rzeszowskiej, koordynator grupy *Stacja Rzeszów Dziki* – Pan Sławomir Nosal;

2. W imieniu Fundacji Frank Bold z siedzibą w Krakowie, Członek Zarządu Fundacji – Pan Bartosz Kwiatkowski;
3. W imieniu organizacji HEAL (Health and Environment Alliance) Polska, koordynatorka Programu Czyste Powietrze – Pani Weronika Michalak;
4. W imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz Stowarzyszenia Polski Alarm Smogowy – Pani Ewa Lutomska.

WICEMARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Maria Kurowska

Załącznik nr 2 do uchwały 407/8535/18
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 13 marca 2018r.

Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w sprawie zgłaszanych uwag i wniosków do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak, Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) Ewa Lutomska, w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>	<p>§ 4</p>	<p>Kotły spełniające wymagania 5 klasy według normy PN-EN 3035:2012 należy dopuścić wyłącznie jeżeli zostały oddane do eksploatacji przed datą wejścia w życie Uchwały.</p>	<p>Niezbędna jest zmiana §4 Uchwały poprzez dopuszczenie do eksploatacji wyłącznie kotłów CO spełniających wymogi określone w punkcie 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WWE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, z automatycznym podawaniem paliwa (za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo).</p>	<p>Zmiana ta podyktowana jest koniecznością osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego w świetle ekspertyzy uzasadniającej projekt Uchwały antysmogowej¹ (dalej: uzasadnienie Uchwały), w której obliczeń dokonano dla założenia polegającego na wymianie istniejących kotłów na kotły retortowe (automatyczne) spełniające wymogi ekoprojektu. Należy podkreślić, że zarówno w normie PN-EN 303-5:2012, jak i w Rozporządzeniu UE dot. ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, standard emisji pyłu dla kotłów z automatycznym podawaniem paliwa jest ostrzejszy i wynosi 40 mg/m³, podczas gdy dla kotłów z ręcznym podawaniem paliwa wynosi on 60 mg/m³. Urządzenia spełniające wymogi ekoprojektu, w odróżnieniu od kotłów 5 klasy wg. normy PN-EN 303-5:2012, gwarantują dotrzymanie poziomów emisji również przy obciążeniu niższym od nominalnego.</p>	<p>Nie uwzględniono. Zapisy uchwały są zgodne z obowiązującymi od 1 lipca 2018r. regulacjami krajowymi, tj. wymogami rozporządzenia MRiF w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe. Natomiast jeśli gmina w ramach projektów parasolowych będzie starała się o pozyskanie środków finansowych w ramach RPO WP, to dofinansowanie uzyskają kotły z automatycznym podawaniem paliwa spełniające wymogi ekoprojektu. Wykonana ekspertyza wykazała skuteczność takiego rozwiązania.</p>
<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak,</p>	<p>§8 pkt 1 i 2</p>	<p>Niezbędna jest zmiana §8 pkt 1 i 2 Uchwały w zakresie kryterium, od którego uzależniony jest termin wdrożenia Uchwały.</p>	<p>Datę rozpoczęcia obowiązywania Uchwały należy uzależnić od daty rozpoczęcia eksploatacji</p>	<p>Doprowadzi to do niekorzystnego zjawiska polegającego na celowym zakupe urządzeń niespełniających wymogów uchwały przed jej</p>	<p>Nie uwzględniono. Uchwalodawca nie może zakładać złych intencji mieszkańców województwa. Proponowany zapis jest korzystniejszym</p>

<p>Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold.</p>	<p>Zgodnie z projektem Uchwały kryterium tym jest data zakupu źródła ciepła potwierdzona dowodem zakupu lub innym dokumentem.</p>	<p>urządzenia, rozumianego jako pierwsze uruchomienie w miejscu obecnego użytkownika. Wzorcowe rozwiązanie w tym zakresie zastosowano w uchwale antysmogowej przyjętej dla województwa małopolskiego. Należy podkreślić, że w uzasadnieniu Uchwały wskazano także właśnie rozwiązanie</p>	<p>wejściem w życie, w szczególności kotłów pozaklasowych, których eksploatacja będzie możliwa do 1 stycznia 2026 r. Ponadto, możliwe będzie przeniesienie istniejących urządzeń do nowych nieruchomości lub ich sprzedaż (w chwili obecnej do sprzedawcy używanych kotłów nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe.</p>	<p>rozwiązaniem prawnym dla mieszkańców. Wszystkie sformułowania „rozpoczęcie eksploatacji” zawarte w ekspertyzie należy rozumieć zgodnie z zapisami §8 pkt 1 i 2 projektu uchwały.</p>
<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak, Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold.</p>	<p>Należy skrócić termin wdrażania uchwały w odniesieniu do kotłów niespełniających wymagań normy PN-EN 303-5:2012 (kotłów zasypowych pozaklasowych, zwanych potocznie kopciuchami).</p>	<p>Odroczenie terminu wdrożenia Uchwały aż do 1 stycznia 2026 r. w przypadku części takich urządzeń nie znajduje żadnego uzasadnienia, w szczególności w świetle ich szkodliwego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców regionu, a także mając na uwadze przepisy prawa UE. Ponadto, takie rozwiązanie motywuje do zakupu tanich, wysoceemisyjnych kotłów pozaklasowych w okresie poprzedzającym wejście w życie Uchwały. Co więcej, powody dla których przyjęto tak długi okres przejściowy nie zostały w ogóle wyjaśnione w uzasadnieniu Uchwały. Ewentualne wyższe koszty związane z szybszym wdrożeniem Uchwały powinny zostać zestawione z kosztami, w szczególności kosztami następnym utrzymywaniem się na terenie województwa ponadnormatywnych stężeń szkodliwych substancji.</p>	<p>Nie uwzględniono. Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 maja 2018 r. Termin do 1 stycznia 2026 r. jest tylko jednym z okresów przejściowych. Okresy przejściowe zapisane w projekcie uchwały są kompromisem pomiędzy potrzebą jak najszybszego osiągnięcia dobrej jakości powietrza, a możliwościami finansowymi mieszkańców Podkarpacia i poszczególnych samorządów gminnych. Ponadto projekt uchwały nie może zakładać złych intencji mieszkańców województwa i ich chęci działania na szkodę jakości powietrza. Województwo podkarpackie nie ma aż tak złej jakości powietrza jak województwo śląskie i małopolskie, a uchwała w okresach przejściowych jest zbieżna z treścią obowiązującej uchwały dla województwa śląskiego.</p>	
<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak, Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) Ewa Lutomska, w imieniu Stowarzyszenia</p>	<p>Wskazane jest wprowadzenie odrębnych regulacji dla obszarów województwa, w których istnieje możliwość przyłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczych, poprzez całkowity zakaz spalania paliw stałych w celach grzewczych (z ewentualnym pozostawieniem możliwości użytkowania kominków i innych ogrzewaczy wyłącznie w celach</p>	<p>Ogrzewanie przy użyciu paliw stałych w sytuacji, w której możliwe jest stosowanie ciepła sieciowego, jest nieuzasadnione ekonomicznie i ekologicznie. W uzasadnieniu Uchwały wskazuje się, że wymiana źródła ciepła na ciepło sieciowe jest zwykle najtańszym rozwiązaniem, zaś koszty ogrzewania sieciowego nie odbiegają od kosztów ogrzewania przy użyciu kotłów retortowych na</p>	<p>Nie uwzględniono. Art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska może wprowadzać ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, czyli głównie w zakresie eksploatacji kotłów. Zapisy tego artykułu nie dają możliwości zmiany sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. zakazu stosowania kotłów i wymiany na ogrzewanie sieciowe. Określenie sposobu zaopatrzenia budynków, w tym</p>	

<p>Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>	<p>rekreacyjnych, z odpowiednimi obstrzeniami).</p>	<p>ekogrozek. Należy przy tym podkreślić, że art. w6 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: POS) umożliwia określenie w uchwałach obszarów, na których wprowadza się poszczególne ograniczenia lub zakazy.</p>	<p>pienszeństwo dla ogrzewania sieciowego w rejonach objętych systemem ciepłowniczym powinno wynikać z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zakazy i ograniczenia, o których mowa w Art. 96 ust. 6 pkt. 1 ww. ustawy POS dotyczą rodzaju i jakości paliw stosowanych w kotłach, a nie sposobu zaopatrzenia w ciepło.</p>
<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak, Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) Ewa Lutomska, w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>	<p>Należy wprowadzić odrębne regulacje dla miasta Rzeszowa, dążąc do niezwtoczonej, całkowitej likwidacji indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe na obszarach, na których istnieje możliwość przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej, zaś docelowo na obszarze całego miasta.</p>	<p>Rzeszów boryka się ze szczególnie wysokim poziomem zanieczyszczenia powietrza. W roku 2017 stacja pomiarowa WIOŚ Rzeszów-Nowe Miasto odnotowała przekroczenie dopuszczalnego dobowego stężenia pyłu PM10 48 razy. W styczniu 2017 r. przez siedem dni średniodobowe stężenie pyłu PM10 przekroczyło 100 µg/m3. Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło w 2017 r. 4,22 ng/m3, co stanowi ponad czterokrotne przekroczenie wartości docelowej. Jak wskazano w Programie ochrony powietrza dla strefy Miasto Rzeszów, emisja powierzchniowa stanowi główne źródło pyłu PM10 i PM2,5 na terenie miasta (52,86%), aczkolwiek znaczny jest również udział emisji pochodzących z ruchu drogowego (37,10%). Należy jednak mieć na uwadze, że emisje z transportu utrzymują się na podobnym poziomie przez cały rok, podczas gdy emisja ze źródeł powierzchniowych zachodzi głównie w sezonie grzewczym od września do marca, co skutkuje znaczącym zwiększeniem zanieczyszczenia powietrza. Potwierdza to zamieszczona w Programie ochrony powietrza analiza udziału grup źródeł emisji, zgodnie z którą udział stężeń średniorocznych pyłu PM10 ze źródeł powierzchniowych sięga nawet 27,4 µg/m3, podczas gdy udział emisji liniowych nie przekracza 7,6 µg/m3. Jak wskazano w uzasadnieniu Uchwały, nawet wymiana</p>	<p>Nie uwzględniono. Niestety ze względu na fakt, iż Rzeszów jest miastem wojewódzkim istotnym czynnikiem wpływającym na zanieczyszczenie pyłem jest również komunikacja. W latach suchych (z mniejszą ilością opadów) wpływ komunikacji w obserwowanych stężeniach przeważa nad wpływem sektora komunalno – bytowego. Rok 2015 (bazowy dla aktualizacji POP) był właśnie takim przykładem. Równocześnie cytowane wartości przekroczeń są znacząco mniejsze od problemów z jakimi boryka się Kraków czy Wrocław. W 2016r. w Rzeszowie w ramach monitoringu jakości powietrza nie stwierdzono przekroczeń normy dobowej powyżej 35. W specyficznym 2017r. wg danych WIOŚ wystąpiło 47 przekroczeń. Ponadto w Rzeszowie prężnie dąży się do wyeliminowania kotłów węglowych, poprzez rozbudowę ciepłociągów, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej. Wykonana ekspertyza (dla roku bazowego 2016) wykazała, że przy tak wysokim udziale komunikacji w Rzeszowie, przy wprowadzeniu całkowitego zakazu spalania węgla poziom dopuszczalny dla pyłu PM10 (24-h) nie zostałby dotrzymany. W przypadku miasta Rzeszowa istotny jest również wpływ zanieczyszczeń z sąsiednich gmin, który w pewnych sytuacjach może w wręcz kształtować jakość powietrza na terenie miasta. Obowiązujący POP z 2013r. w działaniu PKRzeWEEG przewiduje w ramach wymianę starych niskosprawnych kotłów opalanych węglem na nowoczesne kotły o wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe).</p>

	<p>wszystkich urzędzeń grzewczych na kotły retortowe na ekogroszek nie doprowadzi w Rzeszowie do osiągnięcia zadawalającej jakości powietrza w zakresie stężeń średniobowocnych pyłu PM10 oraz średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu. Obowiązkiem władz samorządowych jest zatem sięgnięcie po rozwiązania dalej idące, dążąc do osiągnięcia stanu zgodnego z prawem, a jednocześnie mając na względzie ochronę zdrowia i życia mieszkańców miasta.</p> <p>Rzeszów posiada dobrze rozwiniętą sieć ciepłowniczą oraz gazową. Dopuszczenie do eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe na obszarze, na którym możliwe jest stosowanie ogrzewania sieciowego lub gazowego należy uznać za niezasadne. Co więcej, rozwiązanie takie stoi w sprzeczności z Programem ochrony powietrza. Działanie naprawcze o kodzie PKRzeZSO przewiduje bowiem realizację opracowanego Programu ograniczania niskiej emisji obejmującego likwidację lub wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej, wymianę na urządzenia gazowe oraz węglowe klasy 5 jeśli na danym terenie nie występuje sieć ciepłownicza i gazowa. Tym samym Program ochrony powietrza dopuszcza wymianę źródeł ciepła na kotły węglowe klasy 5 jedynie tam, gdzie nie występuje sieć ciepłownicza i gazowa.</p> <p>Rzeszów na tie pozostałych ośrodków w województwie posiada znacznie większe możliwości finansowe i organizacyjne, które umożliwiają szybszą i skuteczniejszą realizację Uchwały antysmogowej z wykorzystaniem własnych środków. Analiza</p>	
<p>Podobnie aktualizacja POP z 2016r. przewiduje w działaniu PKRzeTER pn Poprawa efektywności energetycznej obiektów budowlanych – wdrażanie zasad efektywności energetycznej, w tym termomodernizację oraz wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technicznych – którymi mogą być kotły o wysokiej sprawności energetycznej. Obowiązujący POP nie wprowadza wariantu wskazującego na zakaz spalania węgla w mieście Rzeszowie. W związku z czym projekt uchwały antysmogowej nie stoi w sprzeczności z obowiązującym POP. Z ww. powodów wydaje się nie wskazanym wprowadzanie całkowitego zakazu spalania paliw węglowych na terenie miasta Rzeszowa.</p>		

<p>1.) Sławomir Nosal, Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Weronika Michalak, Koordynatorka Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Bartosz Kwiatkowski, Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) Ewa Lutomska, w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>		<p>Uzasadnione jest wprowadzenie całkowitego zakazu spalania paliw stałych na obszarze miejscowości uzdrowskich.</p>		<p>uwarunkowań ekonomicznych przeprowadzona w uzasadnieniu Uchwały dla całego województwa bez wątplenia nie znajduje zastosowania do stolicy regionu, miasta o dochodach budżetowych przekraczających 1,3 miliarda złotych. Ponadto, duże zagęszczenie zabudowy oraz istnienie straży miejskiej znacząco ułatwia kontrolę przestrzegania Uchwały.</p> <p>Na obszarze miasta pozbawionym dostępu do sieci gazowej i ciepłowniczej możliwe jest ogrzewanie przy użyciu energii elektrycznej, w tym z zastosowaniem pomp ciepła oraz źródeł odnawialnych – kolektorów słonecznych.</p> <p>Postulowane rozwiązanie, tj. wprowadzenie całkowitego zakazu spalania paliw stałych na terenie największego miasta i stolicy regionu z powodzeniem zastosowano w województwie małopolskim (całkowity zakaz spalania paliw stałych na obszarze miasta Krakowa wejdzie w życie z dniem 1 września 201w r.)w oraz w województwie dolnośląskim (całkowity zakaz spalania paliw stałych z pewnymi zastrzeżeniami obowiązujący będzie na obszarze Wrocławia oraz miejscowości uzdrowskich).</p>	<p>Nie uwzględniono.</p> <p>Ustawodawca nie przewiduje specjalnej formy traktowania uzdrowskich w odniesieniu do jakości powietrza. Dla wszystkich obszarów obowiązują jednolite normy jakości powietrza.</p> <p>Stan jakości powietrza na terenie uzdrowskich Podkarpacia wykazuje brak przekroczeń norm określonych dla standardów jakości powietrza, w tym tlenków azotu, siarki oraz pyłów zawieszonych, co jest rzadko spotykane na terenach uzdrowskich zwłaszcza na południowej Polsce.</p> <p>Równocześnie przeprowadzone w ramach ekspertyzy analizy wykazały wysoką skuteczność przewidzianych w</p>
---	--	--	--	--	--

	<p>maksymalnego ograniczenia stężeń zanieczyszczeń, do poziomów zalecanych przez środowiska medyczne, w szczególności Światową Organizację Zdrowia (WHO). WHO podkreśla, że każde stężenie pyłu zawieszonego jest szkodliwe dla zdrowia oraz zaleca, aby nie przekraczało ono następujących poziomów: a. dla pyłu PM10 stężenie średnioroczne 20 µg/m³, stężenie średniodobowe 50 µg/m³ (dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku: 3 razy); b. dla pyłu PM2,5 stężenie średnioroczne 10 µg/m³, stężenie średniodobowe 25 µg/m³ (dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku: 3 razy).</p> <p>Wartości te są efektem szeroko zakrojonych badań nad wpływem zanieczyszczenia powietrza pyłem na ludzkie zdrowie. Należy podkreślić, że podkarpackie uzdrowiska prowadzą lecznictwo m. in. w kierunku chorób górnych dróg oddechowych (Polańczyk, Iwnicz-Zdrój, Rymanów-Zdrój), chorób dolnych dróg oddechowych (Rymanów-Zdrój) oraz chorób kardiologicznych i nadciśnienia (Polańczyk, Rymanów-Zdrój). Układ oddechowy i krążenia są najbardziej narażone na skutki oddychania zanieczyszczonym powietrzem, choć dotyczy to także innych układów i organów ludzkiego ciała, m. in. układu nerwowego i hormonalnego. Badania naukowe potwierdziły także przyspieszenie procesów starzenia, wzrost ryzyka zachorowalności na nowotwór pęcherza moczowego czy choroby wieku dziecięcego wskutek ekspozycji na szkodliwe substancje w powietrzu. Wszystkie te choroby leczone i łagodzone są w podkarpackich uzdrowiskach. Dodatkowo, wszystkie miejscowości uzdrowiskowe podkreślają swoje walory przyrodnicze oraz klimatyczne, w</p>				
<p>uchwale antysmogowej działań. Dlatego w opinii Urzędu nie jest wskazanym zaostrożanie jej zapisów na terenach obszarów uzdrowiskowych.</p>					

tym czyste powietrze. Dodać należy w tym miejscu, iż zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, status uzdrowiska może uzyskać obszar, który spełnia łącznie szereg warunków, w tym posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie, jak również spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska. Tymczasem stacje pomiarowe WIOS w Rymanowie-Zdroju i Iwoniczu-Zdroju wykazały w 2017 r. ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu (odpowiednio 2,34 ng/m³ i 1,7w ng/m³ średniorocznie), zaś średniodobowe stężenia pyłu PM10 sięgały tam w styczniu 2017 r. ok. 100 µg/m³ (8 stycznia 2017 r.). W obu uzdrowiskach dochodzi więc do przekroczenia ustalonej przepisami prawa wartości docelowej dla stężenia benzo(a)pirenu, zaś stężenie pyłów znacząco odbiega od zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia. W przypadku występowania podwyższonych stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa zdrowie kuracjuszy miejscowości uzdrowiskowych nie jest wystarczająco chronione, co więcej – leczenie chorób układu oddechowego, sercowo-naczyniowego lub innych może wykazać się kontr produktywnie w obliczu oddychania powietrzem o właściwościach szkodliwych dla zdrowia. Rekomendacje WHO dotyczące dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza powinny stanowić maksymalną granicę stężeń pyłów pierwotnych i wtórnych, z zastrzeżeniem, że zaden poziom zanieczyszczeń

	powietrza nie pozostaje obojętny dla ludzkiego zdrowia i nie może być traktowany jako bezpieczny. Miejscowości uzdrowiskowe powinny dokładać wszelkich starań, by jako pierwsze w województwie osiągnęły najniższe stężenia szkodliwych substancji w powietrzu.		powietrza nie pozostaje obojętny dla ludzkiego zdrowia i nie może być traktowany jako bezpieczny. Miejscowości uzdrowiskowe powinny dokładać wszelkich starań, by jako pierwsze w województwie osiągnęły najniższe stężenia szkodliwych substancji w powietrzu.		
Ewa Lutomska, w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.	§6	Koniczne jest zmiana §6 Uchwały poprzez doprecyzowanie parametrów jakościowych paliv dopuszczonych do stosowania w sektorze komunalno-bytowym.	konieczna jest zmiana §6 pkt 3, aby otrzymał brzmienie: 3) paliv o uziarnieniu poniżej 5 mm oraz paliv zawierających węgiel kamienny lub węgiel brunatny spełniających w stanie roboczym co najmniej jeden z następujących parametrów: a) wartość opałowa poniżej 26 MJ/kg, b) zawartość popiołu powyżej 8%, c) zawartość siarki powyżej 0,6%; Parametry te wynikają bezpośrednio z propozycji ekspertów Polskiej Izby Ekologii, w której wskazana jest konieczność stosowania paliv kwalifikowanych do kotłów, którego standardy określone są w niniejszej uchwale.	Jakość paliwa stałego stosowanego w piecach, kottach c.o. warunkuje uzyskanie parametrów energetycznych i emisyjnych określonych w ich certyfikatach na zgodność z odpowiednimi normami (PN EN 303-5 wersja 2012). Wymagania jakościowe dla paliv węglowych winny zawierać te parametry, które wpływają na sprawność energetyczną i emisje zanieczyszczeń, z jednoczesnym uwzględnieniem rodzaju palenisk (automatyczne – retortowe i podsuwowe, ręczne wprowadzanie paliwa do paleniska). Do tych parametrów należy zaliczyć: wartość opałową w stanie roboczym, zawartość wilgoci, popiołu, części lotnych i siarki oraz uziarnienie.	Nie uwzględniono. Parametry jakościowe paliv przewidziane są do doprecyzowania w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakości paliv stałych, które Minister wdroży w ramach programu „Czyste Powietrze”. W stosunku do projektu ww. rozporządzenia wprowadzono zakaz w stosowaniu węgla brunatnego, mułow i fotokocentratów oraz ograniczono możliwość stosowania węgla drobnego (miatłów).
	§8 pkt 1 i 2	Niezbędna jest zmiana §8 pkt 1 i 2 Uchwały w zakresie kryterium, od którego uzależniony jest termin wdrożenia Uchwały.	Zgonie z projektem Uchwały kryterium tym jest data zakupu źródła ciepła potwierdzona dowodem zakupu lub innym dokumentem. Doprowadzi to do niekorzystnego zjawiska polegającego na celowym zakupie urządzeń niespełniających wymogów uchwały przed jej wejściem w życie, w szczególności kottów pozaklasowych. Ponadto, możliwe będzie przenoszenie istniejących urządzeń do nowych nieruchomości lub ich sprzedaż (w chwili obecnej do sprzedaży używanych kottów nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kottów na paliwo	Zgonie z projektem Uchwały kryterium tym jest data zakupu źródła ciepła potwierdzona dowodem zakupu lub innym dokumentem. Doprowadzi to do niekorzystnego zjawiska polegającego na celowym zakupie urządzeń niespełniających wymogów uchwały przed jej wejściem w życie, w szczególności kottów pozaklasowych. Ponadto, możliwe będzie przenoszenie istniejących urządzeń do nowych nieruchomości lub ich sprzedaż (w chwili obecnej do sprzedaży używanych kottów nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kottów na paliwo	Nie uwzględniono. Uchwalodawca nie może zakładać złyh intencji mieszkańców województwa

	<p>Konieczne jest skrócenie terminu wdrażania uchwały w odniesieniu do kotłów niespełniających wymagań normy PN-EN 303-5:2012 (kotłów zasypowych pozaklasowych, zwanych potocznie „kopciuchami”).</p>		<p>Odroczenie terminu wdrożenia Uchwały aż do 1 stycznia 2026 r. w przypadku części takich urzędzeń nie znajduje zadnego uzasadnienia, w szczególności w świetle ich szkodliwego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców regionu, a także mając na uwadze przepisy prawa UE. Ponadto, takie rozwiązanie motywuje do zakupu tanich, wysoko emisyjnych kotłów pozaklasowych w okresie poprzedzającym wejście w życie Uchwały. Co więcej, powody dla przejściowy nie zostały w ogóle wyjaśnione w uzasadnieniu Uchwały. Ewentualne wyższe koszty związane z szybszym wdrożeniem Uchwały powinny zostać zestawione z kosztami, w szczególności kosztami zdrowotnymi, będącymi następstwem utrzymywania się na terenie województwa ponadnormatywnych stężeń. Konieczne jest, aby wzorem uchwały dla województwa małopolskiego wyeliminować wszystkie kotły niespełniające standardów emisyjnych tzw. „kopciuchy” do dnia 1 stycznia 2024, natomiast do dnia 1 stycznia 2028 wyeliminować kotły klasy 3 i 4 według normy PN-EN 303-5:2012. Kotły spełniające wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, które są już eksploatowane lub zostaną zainstalowane do końca kwietnia 2018 roku (przed datą wejścia w życie uchwały) powinny zostać wymienione do końca roku 2028, czyli w zasadzie do końca swojej żywotności, która w praktyce oceniana jest zazwyczaj na 8-10 lat.</p>	<p>Analiza ekonomiczna i finansowa nie pozwala na skrócenie terminu, szczególnie biorąc pod uwagę stopień ubóstwa mieszkańców. Zakres przewidzianych do realizacji zadań poniesie za sobą ogromne koszty, których pozyskanie uzależnione jest od instytucji zewnętrznych. Niemniej jednak podjęte zostaną wszelkie środki w celu maksymalnego przyspieszenia realizacji zapisów uchwały, które pokrywają się z zapisami POP.</p>
--	---	--	--	--

